

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre 4 korona
Fél évre 2 korona
Negyed évre 1 korona

VEGYES TARTALMU HETILAP. MEGJELEN VASÁRNAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Horváth Antal könyvnyomdájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetési díjak intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

A nép szórakozása.

Közeledik a hidegebb évszak. A szabad természet ridegebb alakot ölt. Az emberek szívesebben húzódnak beljebb a négy védő fal közé, a meleget árasztó kandalló mellé.

A tar mezőt dér, majd később hólepel borítja. Ott a munkát be kell szüntetni. A falusi ember türelmetlenebbül várja a hírlapokat és egyéb olvasmányokat. A család a nap korai lementé után összeül és kedélyes tereferé közt tölti a hosszú téli estét. De nemcsak a maga házában szórakozik a vidéki ember. Ellátogat atyafiához, komájához, vagy magánál lát vendéget. Persze nem marad üresen a korcsma se, hol vígan fogy a hegy leve. Mulatságból is kijut bőven. Bármilyen súlyos is legyen a létért való küzdelem, ha nyom is a gond, vagy tán épp azért, az ember kedély vidulást keres. Jóindulatu ember nem zárkózik el ártatlan mulatságoktól, sőt ellenkezőleg, szívesen keresi fel a szórakoztató egyesületet, az ifja tánczol, az öregebbje pipaszó mellett tárgyalja ügyét az országnak, mely e nélkül tán el se lehetne. Az asszonyok, a fehér cselédek se nézik rossz szemmel, ha részt kínálnak nekik a közös mulatságból.

Jól is van, helyesen is van így. Csak tulozni nem szabad. A multság csupán a munka felváltására való. Aki egyebet se tesz, csak mulat, nagyon haszontalan tagja az a társadalomnak, mely — ha

be is fogadja — előbb-utóbb mégis csak kilöki a maga köréből.

A népek jellemének megítélésére alig akad jobb mód, mint szemlélni a multságait. Vizsgálni, miiben leli leginkább örömét, hogyan viselkedik, ha szabadjára van engedve. Általános társadalmi tekintetből is jó, szemügyre venni a nép multságát, mert tudjuk, hogy jókedvében mindenki könnyebben megközelíthető s e szórakozás, multság legalkalmasabb arra, hogy a nép szívéhez lehessen férközni.

Hát bizony a magyar nép szórakozásának módja még nem érte el azt az ideális színvonalat, mely a civilizációnak intenzív hatást gyakorolhatna. Mert a civilizáció feladata: nemesíteni a kedélyt. Az értelmiség fejlesztése, a tudás szelesbitése nem volnának vágyandó célok, ha velük együtt nem sikerülne lerázni a zabolázatlan durvaságot, megfékezni az emberi természet szilajságra való hajlandóságát. A civilizáció segédkezője nemcsak a magot elvető, gazt gyomláló munka, hanem a kedélyt tápláló multság is. Amaz komoly, a kötelesség mindig többé-kevésbé hatásával mivel az emberiiséget, ez gondtalanságba bujva becsempészteti az emberek szívébe a jobb érzéseket.

Ámde hogy sikerüljön ez vad dorbézolás, duhajkodás közben? Lehet-e gondolni arra, hogy a korhelykedés közelebb viszi a népet a civilizációhoz? S nem kell-e arra törekedni, hogy a nép a szó-

rakozására, multságára szánt idejét megfelelőbben töltse?

Az olvasás volna egyike a legjobb eszközöknek a nép kedélyének nemesítésére, műveltségének fokozására. Nem tagadható, hogy ebben az irányban újabb időben sok üdvös intézkedés történt, különösen a népkönyvtárak létesítése igen dicséretreméltó intézkedés. De biz, még mindig szűkölködünk elegendő, jó népolvasmányokban. A rémmesés férczmunkák még nincsenek kiküszöbölve, a száz és néhány folytatásban, füzetekben megjelenő, minden irodalmi értéket nélkülöző s a mellett méreg drága regényekkel csak úgy lepik el ma is a népet, mint azelőtt. Egy-egy ilyen füzetnek az ára 20 fillér szokott lenni, 150 vagy még több füzet, amennyit egy-egy rémregény felőlel, tehát szép somma pénzbe kerül. A nép azonban kapva-kap rajta, mert a husz fillérenként követelt pénzt könnyebben adja oda s nem gondol arra, minő csoda-szép és értékes olvasmányokat vásárolhatna ugyanakkora összegért, ha félretenné e célra filléreit.

De még ha igazán mulattatnának ezek a regények! Am csak beteges érdeklődést keltenek, irányuk egyszerűen komisz, meséik a fantázia elkorcsosulásának kétségtelen tanujelét szolgáltatják.

Népünknek azonban nemcsak irodalmi, hanem művészeti érzéke is nagyon fejletlen még. A falusi ember szívesebben bámulja a csepürágók bukfenceit, mint gyönyörködnék egy jó színelőadásban.

TÁRCA.

Piros papucsok.

— Irta: KRUDY GYU. —

Hajdanában, amikor még az emberek hite szerint boszorkányok laktak a szent Gellérthegyen, Szeged városában élt egy fiatal levante, bizonyos Mihályfia nevű lovaskatona.

Mivel éppen semmiféle háboruja nem volt akkor a királynak, Mihályfia nem csinált akkor egyebet, mint ott ült a tiszai hid karfáján és a lábát lógáztá nagy unalmában. A hidon a vasárosok jöttek keresztül, de meg a szegediek közül is azok, akiknek éppen dolguk akadt a Tisza tulsó partján. A leányok, menyecskék nagy kosarakkal a fejükön, mentek el Mihályfia előtt, a levante pedig busan nézte őket: idegen volt ő itt, nem ösmert senkit.

Különösen egy szőszkehajú kisleányon fejeztette mindég a szemét Mihályfia. Ugy hívták a leánykát, Terka.

Terka mindig hajnalban jött át a hidon: gyümölcsöt hordott a városba. Kis fehér kosárból kimosolyogtak a piros almák, barackok. De akárhogy mosolyogtak az almák, Mihályfia vitéz mégis csak inkább a Terka szemét nézte, amely olyan kék volt, mint az ég színe a Tisza vizében. De meg az is föltűnő volt a Terkán, hogy formás kis piros papucskái voltak, ame-

lyek úgy kopogtak-kipegtek, hogy nótázni lehetett volna rá.

De nem nótázott senki, még a vitéz se, mert az mindig azon busult, hogy miért is olyan árva legény ő. A papucskák kopogtak a hid deszkáin:

— Kip-kop, kip-kop . . .

Mihályfia már úgy ismerte a piros papucskák kopogását, hogy ezer közül is rátalált volna. Ilyenkor aztán fölemelte fejét tenyeréből és mindaddig nézett a papucskák után, amíg el nem tűntek az országot fehér porfölgében. Akkor aztán nem is emelte föl a fejét többé estig, amíg Terka vissza jött a hidon.

Egyszer, amint ott busulna egy holdvilágos nyári éjszaka a hidon, megszólítja az öreg révész:

— Mit lógatod a fejed, te vitéz! Nem való a bánat az ilyen fiatal legénynek. Lásd, az én fejem fehér, de a kedvem virágos.

A vitéz így felelt:

— Bánt valami. Magam sem tudom, hogy mi bánt. Bár volna már háboru, hogy elmehetnék oda, ahol levágják az ember fejét.

— Ejnye — dörmögött a vén révész. — Nem is kell ahhoz háboru, öcsém. Igaz, hogy a fejedet nem vágják le, de megsütnek máglyán. Holnapután lesz a boszorkányégetés a szegedi piacon.

— Hát azután? — szólt a vitéz.

— Most szemelik ki azokat, akiket megégetnek. Eregy oda, öcsém, aztán mond, hogy

te is a boszorkányok gyermeke vagy, tudom megégetnek holnaputánra.

A vitéz leereszkedett a hid karfájáról:

— Menjünk oda, urambátyám, olyant még sohase láttam.

— Elmehetünk, úgy sincs dolog most a révnél.

Elindultak Szeged felé. Ott állott a piacon egy nagy fekete ház, abban tanácskoztak éppen a birák azon, hogy kit égetnek holnapután.

Mihályfia mielőtt belépett volna, hallgatózott egy darabig a kulcslyuknál. Hát éppen azon sopánkodtak a birák, hogy kiveszett már a boszorkányok magva: nincs kit megégetni.

Azt mondja erre az egyik bíró:

— Dehogy is vészett ki. Mind boszorkány az, aki piros papucsban megy át a tiszai hidon. Arról lehet megismerni őket.

Ej, nagyot dobbant a Mihályfia szíve. Hisz éppen Terkának is piros papucs van.

— Helyes, — mondták a birák. — Holnapután viradtakor mind összefogdossuk a boszorkányokat a hidnál. Aztán megégetjük őket.

Bezzeg elment most már minden kedve Mihályfiának a meghalástól. Hát a szegény Terkát is megégetik! Hiszen nem vétett az szegény senkinek.

Most busult csak igazán. Olyan nehéz lett a feje, mintha követ hordott volna a vállán. Ment, ment vissza az öreg révészszel a vízhez. Még az öreg is elszontyolodott egy kicsit.

— Nono, — mondta utközben. — Hiszen

Igaz, hogy amahhoz könnyebben jut, mert a többnyire ibegenből ideszakadt komédiások felkeresik a legutolsó falucs-kát is, — a színházban meg sok helyütt csak órákig tartó vasúti vagy kocsin való utazás után juthatnak a falusiak. Mégis akadna köztük akarhány, a ki néha-néha ellátogatna a legközelebbi színházba, ha a kögler-uraságok vagy Ripacsék nem nyújtának nekik izléstrontó pótléket.

Gondoskodni kell végre arról, hogy a népek nemesebb szórakozásra legyen könnyű alkalmá, a minnek jó hatása nem fog elmaradni, mert a nép lelkületének finomodása a közérkölcsök javulását jelenti.

Talajrablás.

Néhány évtized óta, csaknem országosan, visszás mezőgazdálkodási rendszer kapott lábra. Az előbb szarvasmarhatenyésztésre használt nagy kiterjedésű puszták szélében-hosszában feltöretvén: a gabonatermelés minden arányt meghaladó mértékben üzetik.

Tény, hogy a földtulajdonos föltörte ős nyomásait és most ekét járta ott, hol egykor világ-hírű gulyája legelészett. A példa hatott és a legnagyobb birtokostól a kicsinyig majdnem mindnyájan a tultermelés hibájába estek, elannyira, hogy a különben mesés termékenységű talaj is kimerüléssel fenyegettek; sőt már is vannak oly puszták részek, hol a tultermelés által kicsigázott talajnak termőerőbe visszaállítása nagy feladat lesz!

Valamint minden állati test csak tápanyagok élvezete által képes életét és munkájához netalán megkivántató erejét föntartani, ugy a föld, a talaj is csak ugy képes a növények táplálására szükséges termőerőjében megmaradni: ha a föle elvont vegyrészek erejét meghaladó mértékben nem zsaroltatnak, ha az elvont részeket koronként vissza is adjuk, vagy ha a növények változtatása és — a mi legcélravezetőbb — pihentetés, ugarolás által időt engedünk arra, hogy elvont vegyrészei helyeit a bölcs természet ujakkal megajándékozhasssa.

Nálunk nem példa nélküli hogy a gazda

majd csak kitalálunk valamit. Az a kérdés értesz-e a papucskészítéshez?

— Hogyne, — kiáltott föl Mihályfia. — Amikor török fogságban raboskodtam, egy papucskészítővel voltam együtt. Attól megtanultam a papucsvarrást.

— Azért! — mondta az öreg. — Mert magam is értek hozzá valamicskét. Neki ülünk és holnapután egyebet se teszünk, mint szép piros papucsokat.

Ugy is történt. Eljött a nevezetes hajnal, hát a tiszai hid tulsó partján, a hid mellett, ott ül ám Mihályfia és egy nagy kosárban csupa piros papucs, előtte. Ahány asszony, leány element mellette, mindegyiknek megkínálta a papucsoat.

— Vegyenek papucsoat. Olcsón adom. Ingyen adom.

Persze tetszett a leányoknak, menyecskeknek a szép piros papucs, mindegyik fölhozta a lábára, aztán ugy kopogott át a hidon. A tulsó parton pedig ott állt a főbiró a drabantjaival és mind elfogdosta a piros papucsokat.

Az asszonyok, leányok meg folyton jöttek a hidon, mindnek piros volt a papucs.

— Mi az! — kiáltott föl a főbiró. — Hát minden asszony boszorkány már Szegeden?

Egyszer aztán látja, hogy a saját életpárja is jön a hidon, piros papucs a lábán, kopogott is a harcásan.

— Tyü, a rézsarkantyuját! — kiáltott föl a főbiró. — Ne nyuljatok a feleségemhez, mert kikaparja a szemem.

Több se kellett az asszonyoknak. Nekiestek a drabantoknak és ugy megkergették őket, hogy azok meg se álltak vagy három napig.

Persze a boszorkányégetésből semmi sem lett. Mikor pedig kitudódott a dolog, hogyan lett annyi boszorkány egyszerre Szegeden, Terkából és Mihályfia vitézből egy pár lett.

Azóta hord minden szegedi menyecske piros papucsoat. Nehogy azt higyjék felőlük, hogy boszorkány.

csodálkozik, hogy egy és ugyanazon táblán negyedszer vetett búzában sok az üszög, sok a dudva. A trágyahatár csak azért gyűjtetik, hogy „töze“-gét lehessen belőle csinálni. A váltórendszer odáig terjed, hogy buza, kukorica váltakozik in infinitum. Ugart alig lehet látni.

A föld nemcsak a miénk, hanem a későbbi nemzedékeké is! Ha most a jelzett rablórendszerrel még talán időben föl nem hagyunk: mulhatlanul el fog jönni az idő, mikor a hies termékenységű, tejjel-mézszel folyó Kánaán gyermekei az okszerű gazdálkodás színvonalára emelkedett külföld gabonáját nem fogja nélkülözni. Ez a bajlólát persze hogy nem tiz, husz évre szól; mert mi az egy nemzet életében; De nincs is oly messze beteljesedhetése, hogy gondolkodni szerető fő ne sejtethné közeledését.

Ideje tehát, hogy a tultermelés káros következményeit fontolóra vegyük, hogy azzal végképp föl hagyjunk és gazdálkodásunkba helyes arányok behozatala által akképpen intézkedjünk, hogy földünk ne csak a jelen, de a jövő nemzedéknek is biztos megélhetési tőkéje legyen. Ezt emberi és hazafiúi kötelességünk egyaránt parancsolja.

Mindenképpen gondoskodnunk kell a talaj termékenységéről. Ez attól függ, hogy a növény-élethez szükséges minden ásványalkatrész a megkivántató mennyiségben, alakban és keverékben benne foglaltatik-e. A terméketlenség nem valami betegsége a talajnak, hanem egyes-egyedül ezen ásvány-alkatrészek hiányában nem találja magyarázatát, melyek a termelési évek alatt föle apránként elvonattak. Immár tehát nem szeszély a terméketlen talajtól, hogy buja tenyészetet nem ad; hogy is tehetné, mikor hiányában van a leglényegesebb tápszereknek, melyekre a növényeknek szükségük van, hogy testük épületét megalkossa. Az emberi természetnek már lényegében van, hogy valamely elismert igazságot nem csupán elméleti oldalról fogja föl, hanem meg is kíséri mindig az igazságnak gyakorlati irányt adni. A termékenység fokozására egyes ásvány-alkatrészek mindenestre már a régebbi időkben is alkalmaztattak a tapasztalás nyomán; mégis annak a tannak okszerű megalapítása, hogy a talaj-termékenység fentartásának egyik fő-eszköze ásványtestek hozzátételén alapul, fökéletesen az újabb idő vívmányául tekintendő.

A vegytan elméleti vívmányait a gyakorlati mezőgazdaságban bevezetni, valóban nem könnyű munka volt és valóban jelentékeny kitartást és erélyt kellett kifejteni, hogy a mindenfelől tornyosuló akadályok leküzdethessenek. A szívósság, melylyel a régi nézetekhez — mint tudjuk — még a leghatározottabb ellenbizonyítékok dacára is ragaszkodni szoktunk, itt is nem csekély akadályokat gördített az ügy elé. Azonban végre mégis csak sikerült a vegytani vívmányoknak érvényt szerezni a gazdálkodásban, de azért mégis nagyon téves az a hit, hogy most ok és mód nélkül agyoncsigázhatjuk a földet.

A gabona tultermelést meg kell szüntetni, a szarvasmarhatenyésztésnek nagyobb lendületet adni, szóval iparkodni kell a mezőgazdaságban mindinkább bomladozó helyes termelési arányoknak egyensúlyát visszaállítani, ha nem akarjuk, hogy az anyaföld megtagadja tőlünk áldásait.

Ujdonságok.

— Wimmer Károly temetése. A Mindszenti Takarékpénztár érdemduis igazgatóját: Wimmer Károlyt a múlt vasárnap helyezték örök pihenő helyére. Temetése, melyen a kiterjedt rokonságon kívül óriási gyászközönség vett részt, nagyon megható volt. Mindenki lelke mélyéből siratta a derék férfiut, aki társadalmi életünknek egyik kimagasló alakja, erős oszlopa volt. A gyászszertartást Kádár Szilveszter plebános vezette, Kósa mindszenti és Szilágyi szegvári lelkészek segédlete mellett. A temetőben Kónc Lajos községi főjegyző valóban megható és könnyeket fakasztó gyászbeszédben bucsuztatta el a feledhetlen halottat. Utána Gelsy Péter tanító mondott szép gyászbeszédet.

— Községi közgyűlés. Mindszenti község képviselőtestülete e hó 6-án tartotta szeptember havi közgyűlését, mely alkalomból a község atyái rendkívül szép számmal jelentek meg. A

tárgysorozat első pontja a borítal- és husfogyasztási adóknak a község részére tett átadásáról szóló jegyzőkönyv volt, mely tudomásul vétetett. Egyben a képviselőtestület kebeléből egy teljhatalommal fölruházott bizottság küldött ki, amely ajánlattételre szólítja föl a regáleadózókat. — A hegyeshalmi tanyai iskolának átalakítására vonatkozó határozatot a község képviselőtestülete beható vita után akkép intézte el, hogy ragaszkodik az eddig fennálló rendszerhez, újabb költségekbe nem mehet bele; az iskolát továbbra is fentartja ugyan, de a tanító által kért lakást és a 300 négyszögöl földet nem adhatja meg. — Ezután Szeged város tanácsának megkeresése került sorra, melyben a sikeinémák és vakok állandó fönnállásának lehetővé tétele végett alapítvány-tételre hívja föl a községet. Tekintve községünk amugy is szűk keretek közt mozgó pénzügyi viszonyait, alapítványt, mely 5000 koronáról szól, nem tehet, ámde nem akarván elzárkózni a humánus cél elől, ajándékképpen följárul 25 koronát. — A község a temetőt, az előjáróság jelentése alapján, hasznosítás céljából sajátjának vállalja. — A gazdasági ismétlő iskola részére a Horgolatba levő 2 kat. láncc földet engedett át a község képviselőtestülete. — Szőnyegre került még a vármegyei tűzrendészeti szabályrendelet 4. §-ának módosítása, amelyre az előjárósági jelentés javasolja, hogy a kérdéses szakasz, mint a mai viszonyoknak meg nem felelő, töröltessék, vagy megfelelőleg módosíttassék. Az idő előrehaladottsága miatt, a tárgysorozatba fölvetett több pont lemaradt.

— Borjudijazás Mindszenten. A csongrád-megyei gazdasági egyesület által f. hó 2-án, vasárnap délelőtt, községünkben tartott borjudijazás részben várokozason fölül szép eredménnyel végződött. Részben, mondjuk, azért, mert csak a pirostarka jószágok kifizető díjakat lehetett kiadni, ezekből volt nagyobb és kitűnő anyagu az elővezetés, ellenben a magyar faju jószágoknak kifizető összes díjak közül csak kettő volt kiadható, dacára annak, hogy összesen, magyar és pirostarka jószágot vegyest, 66 darabot jelentettek be és vezettek elő a díjazásra. Ez az eredmény azt mutatja, hogy ahol — mint Mindszenten is — tejszővetkezet alakul, ott hamarosan belátják, hogy javítaniuk kell a jószágállományt és hogy erre a célra alkalmasabb a pirostarka faju jószág a tiszta magyar fajunál. Díjakat nyertek a versenyen: Egy éven felüli magyar faju üszökkel: Mihály Sámuel 30 koronát, Gál Sámuel 20 koronát; — sikerült szopós borjuval elővezetett pirostarka tehénért: Sziládi Géza 60 koronát, Pánczél Károly 40 koronát, Huszka András 30 koronát, Gyevai István és Megyesi Péter 20—20 koronát; — egy éven felüli pirostarka üszőborjuért: Schwáb Antal 60 koronát, Rác Ignác 40 koronát, Szilády Géza és Antal Mátyás 20—20 koronát; egy éven aluli pirostarka üszőborjuért: Pánczél Károly 50 koronát, Tary István 30 koronát, Rác Ignác, Veres Sándor és Mihály Lajos 20—20 koronát. Elismerő oklevelet kapnak: Gémes József, Gémes György, Kardos István, Ágoston János, Gémes Lajos, Rác Ignác, Diamant Vilmos, Szolga András, Kun Szabó János és Mészáros Miklós. A gazdasági egyesület részéről Cicatricis Lajos dr. vál. elnök, Zsoldos Elek alelnök, Kádár Árpád titkár és több igazgatósági tagok voltak itt a díjazásnál.

— Október 6. Mindszenten. Meg-megújuló hazafi emlékezésünk visszatér a szabadságharc hatalmasan fönséges tragédiájának hőseihez: a halhatatlan tizenhármakhoz. Az eltiport magyar lélek fájalmával és a porából diadalmasan új életre támadt nemzeti öntudat büszkeségével száll vissza gondolatunk 1849. október ható-

dikára. A mi kis Mindszentiink hazafias, derék közönsége is hálás kegyeletérzéssel vette ki részét a gyászos nap vonatkozásaiból. Reggel 8 órakor a róm. kath. templomban gyászistentisztelet volt az októberi vértanúk lelki üdvéért. A misét Kádár Szilveszter plebános szolgáltatta. Ott volt községünk színe-java; a közhivatalok vezetői, egyletek, körök képviselői, valamint a tanuló ifjuság, tanítóik vezetése mellett. A főoltár előtt gyászleplel bevont ravatal volt fölállítva, melyet az öreg 48-as honvédek vettek körül. Ott voltak ezek közül: Vidovich Antal nyug. főtiszt, Fülöp István, Bus István, Mészáros István, Daru János, Farkas Vince, Major Ferenc, Ambrus György, P. Nagy Pál, Huszka Ferenc, Kovács Sándor, Denes Mihály. Az agg honvédeket Papp Mihály esküdt vezette.

— **Népiskolai ifjusági könyvtárak.** Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a tanfelügyelőségekhez és az összes kirendeltségekhez, a népiskolai ifjusági könyvtárak szervezése, az azokra megállapított típusok, könyvjegyzékek közzététele tárgyában. Az ez ügyben teendő jelentések határideje október 15-én jár le, de a tanfelügyelők közül többen már megtették fölterjesztéseiket. A közoktatásügyi miniszter az ezekben foglalt kimutatások alapján fogja az összes állami és államilag segélyezett községi iskolái számára — a könyvkiadók alkalmi szövetkezetének ajánlata alapján — az ifjusági könyvtárakat egyszerre megrendelni. Így Mindszenti község iskolái is remélhetőleg szép könyvtárhoz jutnak.

— **A halászat fejlesztése.** A földmívelésügyi miniszter gondoskodásának tárgyát képezi a magyar halászat fejlesztése, melynek érdekében most olyan telepek létesítését tervezi, amelyekben a halak nemcsak ivhatnak, de az ivadék kellőképpen meg is erősödhetik; amikor aztán a kövizek behalásztására lesz fordítható. Az erre alkalmas területeket a halászati társulatoktól a földmívelésügyi miniszterium díjtalanul óhajtja megnyerni; ahol pedig ez nem volna lehetséges, ott bérlet útján törekszik a kifizetett cél elérésére. A földmívelésügyi kormány az idén egyebek közt a csongrád-szegedi halászati társulattal is rendeztet be ivadéknevelő területeket és hat-nyolc éven keresztül minden évben több-több társulatot von be a magyar haltenyésztés ilyenképen való fejlesztésébe.

— **Ifjusági egyesület.** A Mindszenti m. kir. állami elemi iskolák tanítótestülete szept. hó 28-án tartott rendkívüli gyűlésében, tekintettel a tanköteles kort túlhaladott ifjuság hazafias érületének fejlesztése, vallás-erkölcsi életének ápolása, a hasznos ismereteknek terjesztése s az ifjuságnak illem és tisztességre való szoktatása céljából kívánatosnak tartja a „Mindszenti Ifjusági Egyesület“ mielőbbi létesítését. Nagy előny ama örvendetes tény, hogy a nagym. vall. és közokt. m. kir. Miniszter ur f. évi 2962 904. eln. számú rendeletével nagyobb szabású teljes ifjusági könyvtár felállításáról gondoskodott. A legfontosabb szervezési teendők végrehajtása céljából megkeresi a tanítótestületet, Mindszenti község Elöljáróságát, hogy az Ifjusági Egyesület céljaira, az „Ujvilág“-i iskolában volt egyik tantermet átengedni méltóztassék. Felkéri a tiszántúli járás főszolgabíráját, Mindszenti község elöljáróságát, a képviselő testületet, az áll. isk. Gondnokságot, a róm. kath. Plebánia hivatalt és az összes társadalmi köröket, hogy a Tantestületet az Ifjusági Egyesület szervezésére irányuló működésében támogatni sziveskedjenek. A Mindszenti Lap útján felhívja az érdekelt szülők figyelmét. Az alapító és pártoló tagok gyűjtése végett taggyűjtő ívet bocsájt ki. Rendes tagokul a 15 éven felüli ifjak már most jelentkezhetnek az áll. elemi isk. igazgatójánál.

— **Jószágveszedelem.** Az orosházi járáshoz tartozó Szentornyán szórványosan lépett fel a sertésvesz. Szentesen pedig ismét a sertésorbánc mutatkozik, mely miatt nem lehetetlen, hogy a szentesi sertés piacot rövidesen el fogják zárni.

— **Csendőrszolgálat a megyében.** Csongrád képviselőtestülete a f. hó 2-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a mind nagyobb számban előforduló kihágások és az élet- és vagyonbiztonság ellen egyre gyakrabban elkö-

vetett bűntények nyomozása, a közrendészet hatékonyabb szolgálása érdekében újból felkéri a vármegye törvényhatósági bizottságát, hogy a belügyminisztériumnál a csongrádi járás főszolgabírói hivatalánál egy második szolgabírói állás létesítésére tegyen előterjesztést; maga a község pedig szorgalmazni fogja a belügyminisztériumnál abbéli kérelmének mielőbb való teljesítését, hogy csendőrség lassa el Csongrád belterületén is a közbiztonsági és rendőri szolgálatot.

— **Furcsa bizonyítvány.** A n-i kórház megkereste b-i községet, hogy adjon fölvilágítást egy betegének vagyoni állapotáról. A kórház gondnoksága ugyanis az ápolási díjakat szeretne volna megtéríttetni.

A község erre a következő bizonyítványt küldte: „Alulírott község által hivatalosan bizonyítottatik, hogy Horváth Jánosné sem ingó, sem ingatlan vagyonnal nem bír és annak is több, mint fele — adósság!“

— **Kinek illik cilindert hordani?**

Kinek előléte feddhetlen! Nincsenek adósságai, vagy ha vannak, azokat pontos időre fizeti; továbbá, aki józan és saját keresetéből él meg s szereti felebarátját, mint önmagát, vagy ily irányban élni törekszik. A cilinder disziti az egyént s minthogy ezen viselet csak igazi uri embert illet, kell, hogy annak viselője ne csak kívül diszes, de bensőleg jellemes is legyen. Igy képzelhet aztán egy egész embert, ami azonban még mindig nem elegendő, mert a fönti tulajdonságok birtokában levő egyénhez, hogy kötelességeinek a nap minden percében kiszámított pontossággal felelhessen meg, föltétlenül kell egy pontban járó aranyórát 25 frttól följebb beszerezni, köznapokra jó egy pontosan járó ezüst óra is 5 frttól feljebb, esetleg egy nikkel óra 2 frt 40 krtól följebb, hogy ennek külső látszata is meglegyen, kell még hozzá egy aranylánc 19 frttól, ezüstből 1 frt 50 krtól, vagy nikkelből 20 krtól följebb. Akinek sok a gondja s bizonyos fontos teendőket csak zsebkendő csomózással stb. akar emlékezetébe juttatni, ámde a zsebkendő nem kerül a kívánt időre elő, mint pl. egy mindig fontos találka, a pontos hazajövetel megigérése a kis feleségnek, stb. sok kellemetlenségtől és sok gondtól menti föl egy ébresztő zsebkendő viselése 6 frttól följebb, melynek azon előnye van, hogy percre kiszámított pontossággal adja meg a figyelmeztető jelet. Az elegancia elkerülhetetlen kelleke egy orvosilag megvizsgált, vagy ily rendelkezésre alkalmas aranykeretű zwicker 9 frttól följebb, köznapokra egy double-arany zwicker 2 frt 80 krtól följebb, mely arany színét éveken át megtartja, esetleg nikkelből 65 krtól följebb, továbbá 14 karátos aranygyűrűk 3 frttól följebb. Nagyon elegánsak a pénztárcába rejtett kitünő látszóvevők 10 frtért, kiváló tulajdonsága, hogy a legkisebb kabátzsebben elfér, nem kell hozzá sem szij, sem tok, egy nyomás által kinyílik s a legcsalhatatlanabb tisztasággal lehet akár a kakasülőről látni az egész szin és nézőtérre, hogy ki hány gramm és minő színű hajport visel s ezalatt megkülönböztethető az illetőnek kora is. Sokszor elkerülhetlen az éjszakai jövés-menés s sajnos, hogy Mindszenti község utcái nincsenek kellően megvilágítva, de a rendőrség sem áll a pocsolyás utakon posztol, s hogy csontjait ép-ségben szállíthassa a kedves családi otthonba, egy megbotlás következményeként a lába ki ne ficamodjék s fejének drága disze, a cilinder le ne billenjen s be ne sárosodjon, ugyszintén a b. frakk is ne fecskendeztessék be sárral és éjjeli hazamenetelkor a lépcsőkön kell egy világító sétabot 2 frt 50 krtól följebb, mely egy kis gomb megnyomása által tetszés szerinti pillanatban nagy fényvel világít s kettős védelmet nyújt egy esetleges megtámadtatás ellen is, mert a támadónak a nagy világosságot hirtelen szeme közé irányítva, okvetlen hanyatt vágódik s ha nem lenne hajlandó megtenni, akkor a boldog végével az ipsének a fejére huz. Ki bajlódik ma már a sötétséggel? Áthatlan sötétségbe vagy zavarba jut, nem kell gyufát gyújtogatni, mely ily esetben előbb ki szokott aludni, mielőtt meggyuladna s ha meg is gyulad, lakásban eldobva, tűzveszedelmet idézhet elő, vesz egy világító zseblámpát 1 frt 20 krtól följebb, mely egy kis gomb megnyomása által bármely pillanatban csalhatatlanul nagy tért világít be. Ha már egy ily tökéletes egyén, egy gentleman akkora rendszeretel veszi körül magát, magától értetődik, hogy saját otthonában is példás rendet kíván föntartani s akik ebben támogatják, szintén csak úgy tehetik, ha rendelkezik kellő segédeszközökkel, pl. egy álló ébresztő óra 1 frt 20 krtól följebb, hogy az

iskolába járó gyermekek pontosan keljenek s készüljenek, hogy a kis gazdasszony házi felületét kiszámított pontossággal teljesítse, hogy a cseléd a megszabott időben keljen föl, ne kelljen a ház urának a konyhába kijárni költögetni, mely cselekedet sokszor kellemes és kellemetlen eseményeket idéz elő. Hogy a pontosság az egész hétre fönnálljon, az ételek pontos időre készüljenek el, kell a konyha számára egy 7 napig járó kerek óra is 2 frt 25 krtól följebb, melyet a cseléd minden vasárnapi kimenőben huz csak föl. A vizitszobának díszére válik, disziti a butort és falakat egy szép inga óra 8 frttól följebb. Minthogy a k. családi kör szives közreműködése mellett lehet csak igazi rendet és pontosságot elérni, a családfőnek kell kedveskedni a kis feleségnek egy csinos színházi látszóvel 3 frttól följebb, esetleg egy elegáns lorgnettel 2 frttól följebb, a kedves anyósának egy pápaszemmel 65 krtól följebb, a gyermekeknek különféle ékszerekkel, melyek állandóan nagy választékban állanak raktáron, azonban nagy terjedelmük mellett egyenkint föl nem sorolhatók. Kell még a lakás ablakára egy külső időjelző 1 frt 50 krtól följebb, hogy a családot váratlanul lecsapódó kellemetlen idők séta közben meg ne zavarják, a szobában az egészség követelményeinek megfelelő levegőmérő 50 krtól följebb. Ahol a családban kis baba van, fölülte praktikus szerkezet a szagtalan, égő éjjeli asztali világító- és ébresztő óra 5 frttól följebb, a golyója számlappal van ellátva s a mutató körül forog s mutatja a pontos időt, esetleg egy villamossággal ellátott ébresztő óra 4 frttól följebb, mely egy nyomás által szép világosságot áraszt. A jó gazdasszony figyelmére érdemes a jó cseléd. Jutalmul a példás pontosságért pár arany fülbevalót 2 frt 50 krtól följebb, esetleg ezüstből 30 krtól följebb. Végül pedig a vásárlások vagy javítások folytán előfordulni szokott bosszúságok elkerülése végett s főként pénzmegtakarítás szempontjából még az alábbiakat közlöm tudomásvétel végett: A fölsorolt s helyszűke miatt föl nem sorolható három szakmából a legnagyobb raktártartom, a leghíresebb óragyártmányok szintén állandóan raktáron állanak s minden a legszigorubbán szabott árak mellett árusítatik, ugyszintén a három szakmába vágó javító-műhely a legkomplikáltabb javításokra berendezve, szigorúan szabott árak mellett: például egy óra-tisztítás 40 kr., egy óragugó betevéssel együtt 32 és 52 kr., jótállás mellett, egy gyűrűbe kötéves 10 krtól följebb, arany-neműek forrasztása 5 krtól följebb, szemüvegrud 6 krtól följebb, üvegek behelyezése 25 krtól följebb, csavarok 2 krtól följebb, egy óraüveg bármily vastagságban 6 és 9 kr., egy órazsinór 4 krtól följebb, egy órabőrzsacska 3 kr., egy szemüvegtok 4 kr., egy órakulcs 3 kr. Törött arany és ezüst a legmagasabb árban vétetik meg, vagy tetszés szerint új tárgyakkal be-cseréltetik. Vidéki megrendeléseknél a nem tetsző árak 8 napon belül be-cseréltetnek, vagy az okozott költség az összeggel együtt visszautatitak. Az 1864. évben alapított óra-, ékszer- és látszerület és ezen három szakmával összefüggő külön javító-műhely, télen-nyáron nyitva reggel fél 7 órától este 8 óráig. Szegeden, Kárász-utca 14., főtér a Proféta-szállóval szemben, Misi Zsiga.

2-30

— **Szabók városa.** Nyugodtak lehetünk, nem Mindszentről van szó, habár a szabók nálunk is kétségtelenül elég szép számmal vannak képviselve, hanem egy hasonló nagyságu lengyelországi kis városról, amely isten jóvoltából Breziny névvel ruháztatott fel. Ennek a kis városnak 7669 lakosa közül 4000 szabó van, nagyobbára zsidók, akik oly nevelésűs áron árulják a férfiruhát, hogy 3 korona 81 filléért elég tisztességes öltözetet lehet náluk kapni, ami ugy lehet Mindszenti 36-40 koronába kerülne. Az évi keresetük a nagy forgalomhoz mérten 6-7 millió koronára tehető. Helyes számítás szerint minden lakosnak legalább másfél szabója lehet. De ennek a bőségnak talán meg van az az előnye, hogy a sok szabó között az adós is elenyészik. Nálunk pedig ez nyilván megfordítva van.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Oloszkai Horváth Antal.

